

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΜΕΔΙ

**Επαναδημοπράτηση του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου Καστελλίου
Μινώας Πεδιάδας Κρήτης**

1. Ιστορικό

Ο διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για την Σύμβαση Παραχώρησης (ΣΠ) του Νέου Αεροδρομίου Καστελλίου είχε προκηρυχθεί την 31-8-2009 (λίγο πριν τις εκλογές) και η υποβολή των προσφορών είχε προσδιοριστεί στις 9-2-2010.

Μετά τις εκλογές διαπιστώθηκε ότι έπρεπε να επιλυθούν σημαντικές εκκρεμότητες σε σχέση με τον διαγωνισμό και να διερευνηθεί η δυνατότητα βελτίωσης των παραμέτρων του. Απαιτήθηκαν επανειλημμένες παρατάσεις της προθεσμίας κατάθεσης προσφορών. Συγκεκριμένα κατά την περίοδο αυτή:

- Εξετάστηκε σε βάθος η δυνατότητα Χρηματοδοτικής Συμβολής (ΧΣ) του Δημοσίου στη δαπάνη του έργου που είχε προσδιοριστεί κατά μέγιστο σε €220εκ., πλέον του κόστους απαλλοτριώσεων που εκτιμάται σε €80εκ. Η αναγκαία χρηματοδότηση δεν είχε εξασφαλιστεί όταν δημοπρατήθηκε το Έργο. Το Έργο υποβλήθηκε για αξιολόγηση στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).
- Επιλύθηκε το θέμα του ακριβούς προσδιορισμού της θέσεως του διαδρόμου προσαπογειώσεων, που αποτελεί μία από τις βασικότερες παραμέτρους σχεδιασμού του Αεροδρομίου. Συγκεκριμένα και μετά από σχετική δέσμευση της ΥΠΑ επελέγη, ως υποχρεωτική για όλους τους διαγωνιζόμενους, η λεγόμενη Λύση Γ για την χωροθέτηση του διαδρόμου προσαπογειώσεων.
- Με κριτήριο την αποφυγή των όποιων καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του έργου αλλά και την εξασφάλιση της βέλτιστης τεχνικοοικονομικής λύσης, επιλύθηκε οριστικά το θέμα της προμήθειας – εγκατάστασης του εξοπλισμού αεροναυτιλίας Αεροδρομίου. Ύστερα από διαβουλεύσεις με την ΥΠΑ, ρυθμίστηκαν όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες, περιλαμβανομένων και των οικονομικών παραμέτρων, που αφορούν στην προμήθεια - εγκατάσταση - υποδομή του μέσω διεθνούς διαγωνισμού.

- Επιλύθηκε το κρίσιμο θέμα της παράλληλης λειτουργίας του Πολιτικού και του Στρατιωτικού Αεροδρομίου, με βάση Μνημόνιο που καταρτίστηκε μεταξύ ΓΕΑ και ΥΠΑ.
- Οριστικοποιήθηκε ο καθορισμός του ανταλλάγματος για τη συμμετοχή του Δημοσίου κατά 55% στην Εταιρεία του Αεροδρομίου. Ως αντάλλαγμα ορίστηκε το δικαίωμα εκμετάλλευσης του Αεροδρομίου από την Εταιρεία για χρονικό διάστημα ίσο προς την Περίοδο Παραχώρησης (35 χρόνια).
- Ολοκληρώθηκε η διαδικασία σχολιασμού του σχεδίου της ΣΠ και η διαβούλευση με τους υποψηφίους διαγωνιζόμενους.

Η κατάθεση προσφορών για την υλοποίηση του Νέου Αεροδρομίου Καστελλίου με ΣΠ ορίστηκε τελικά για την 18-10-2011. Ο διαγωνισμός όμως απέβη άγονος, αφού καμία Εταιρία ή Όμιλος Εταιριών δεν υπέβαλε προσφορά.

Η Κ/ξία Εταιριών Archirodon Group NV, Strabag AG, Flughafen Zurich AG και Marguerite Fund απέστειλε επιστολή (ΑΙΚ 405/18-10-2011) με την οποία εξέφρασε το ενδιαφέρον της για το έργο. Διατύπωσε όμως επιφυλάξεις σχετικά με παραμέτρους του σχεδιασμού και της σύμβασης και ζήτησε αναβολή του διαγωνισμού, εν όψει των συνθηκών των χρηματο-οικονομικών αγορών διεθνώς. Παράλληλα, ζήτησε την προσαρμογή των προδιαγραφών του έργου με βάση προηγούμενα σχόλιά της, τα οποία είχαν υποβληθεί στο πλαίσιο του σχολιασμού των τευχών δημοπράτησης από τους συμμετέχοντες.

Επίσης υποβλήθηκαν επιστολές από τη VINCI Concessions (ΑΙΚ 402/14-10-11) και την ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ (ΑΙΚ 404/14-10-2011), οι οποίες σημειωτέον συνεργάζονται για το υπόψη έργο:

- Η VINCI Concessions ζήτησε να ληφθούν υπόψη στα τεύχη δημοπράτησης του έργου το μεγαλύτερο μέρος των προηγούμενων σχολίων της, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της στο διαγωνισμό.
- Η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ζήτησε παράταση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών και επίσης να ληφθούν υπόψη τα προηγούμενα σχόλιά της, προκειμένου να καταστεί εφικτή η χρηματοδότηση του έργου, εν μέσω της δυσμενούς χρηματοπιστωτικής συγκυρίας (η οποία επί πλέον κατά την άποψη της αποκλείει τη συμμετοχή των ελληνικών τραπεζών από την υπόψη χρηματοδότηση).

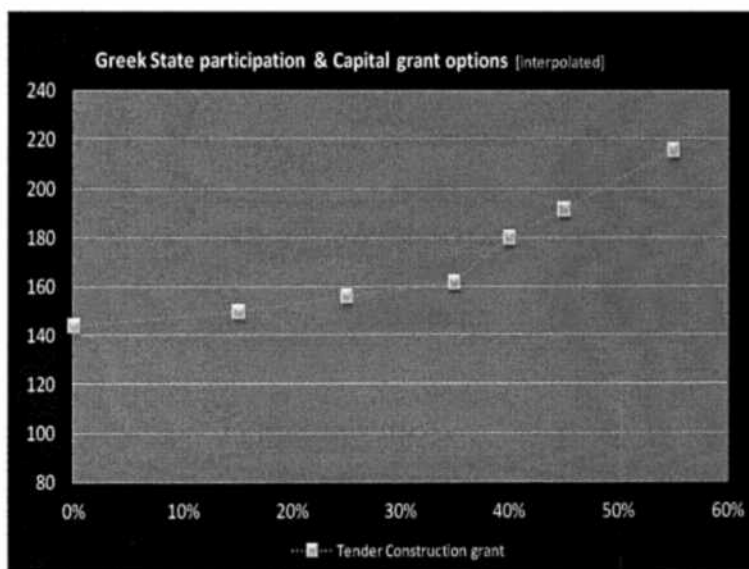
Στο μεταξύ αποφασίστηκε η ιδιωτικοποίηση των περιφερειακών αεροδρομίων σε ομάδες. Προς το σκοπό αυτό το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) προσέλαβε χρηματοοικονομικούς, τεχνικούς και νομικούς συμβούλους. Στο αντικείμενο των συμβούλων περιλαμβάνεται και η διαμόρφωση της Εθνικής Πολικής Αεροδρομίων, στην οποία μεταξύ άλλων θα περιληφθεί και η πολιτική τιμολόγησης των αεροπορικών υπηρεσιών όλων των αεροδρομίων. Επίσης οι σύμβουλοι έχουν αναλάβει να εκπονήσουν το Στρατηγικό Σχεδιασμό (Master Plan) καθενός από τα περιφερειακά αεροδρόμια. Οι εργασίες αυτές θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι τον Ιούνιο τ.ε. Το αεροδρόμιο του Καστελλίου δεν περιλαμβάνεται στο σχεδιασμό αυτό των ιδιωτικοποιήσεων, όμως περιλαμβάνεται στην Εθνική Πολική Αεροδρομίων και θα λειτουργεί παράλληλα ή/και ανταγωνιστικά, τουλάχιστον με τα υπόλοιπα αεροδρόμια του νησιού.

Με βάση τα παραπάνω προτείνονται εναλλακτικοί τρόποι δημοπράτησης του έργου του Καστελλίου ως εξής:

2. Άμεση επαναδημοπράτηση του Αεροδρομίου Καστελλίου με ανάπτυξη σε φάσεις

Προκειμένου η επαναδημοπράτηση του έργου να είναι επιτυχής προτείνονται οι ακόλουθες συγκεκριμένες τροποποιήσεις στα υφιστάμενα τεύχη δημοπράτησης:

Στο Σχέδιο της ΣΠ και στα λοιπά τεύχη δημοπράτησης του διαγωνισμού της 18-10-2011 προβλεπόταν η συμμετοχή του Δημοσίου στην Εταιρεία του Νέου Αερολιμένα με ποσοστό 55%. Κατά την Διαβούλευση επί του Σχεδίου της ΣΠ επισημάνθηκε από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό ότι η μείωση του ποσοστού αυτού θα αύξανε την χρηματοδοτησιμότητα του έργου και την ελκυστικότητα της επένδυσης. Επειδή πράγματι η μείωση του υπόψη ποσοστού μπορεί να βελτιώσει την ελκυστικότητα του έργου ή εναλλακτικά να μειώσει το ποσό της ΧΣ του Δημοσίου (το οποίο προβλέπονταν κατ' ανώτατο όριο σε €220εκ.), προτείνεται η μείωση της στην Εταιρεία του Νέου Αεροδρομίου στο 40%. Όπως προκύπτει από το ακόλουθο διάγραμμα που απεικονίζει το αποτέλεσμα ανάλυσης του χρηματοοικονομικού συμβούλου, μετά το ποσοστό αυτό η ΧΣ του Δημοσίου δεν μειώνεται ουσιαστικά. Μείωση της συμμετοχής του Δημοσίου στο 0% συνεπάγεται μείωση της ΧΣ στα €140εκ., ενώ μείωση της συμμετοχής του Δημοσίου στο 40% συνεπάγεται μείωση της ΧΣ στα €160εκ.

Επίσης, προτείνεται η υλοποίηση του διαδρόμου προσαπογειώσεων και του ισομήκους τροχόδρομου σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση να κατασκευαστεί σε μήκος 3.200μέτρων (αντί των 3.800μέτρων) και να υλοποιηθεί το πλήρες μήκος σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα και εφόσον υπάρξει ανάγκη με βάση την αεροπορική κίνηση. Τονίζεται ότι με μήκος διαδρόμου 3.200 μέτρα εξυπηρετείται πλήρως η σημερινή και μελλοντική κίνηση, ενώ η πιθανότητα προσγείωσης αεροσκάφους τύπου A380 (για το οποίο απαιτείται διάδρομος μήκους 3.800μέτρων) είναι εξαιρετικά μικρή στο ορατό μέλλον.

Για να διασφαλιστεί η διαδικασία του διαγωνισμού από ενδεχόμενες προσφυγές (περιβαλλοντικές ή άλλες), εκπονήθηκε Συμπληρωματική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τη μείωση του διαδρόμου από 3.800 μέτρα σε 3.200 μέτρα. Με βάση τα σενάρια που εξετάστηκαν από τους μελετητές και με βάση τα μοντέλα θορύβου, προκρίθηκε ως βέλτιστη περιβαλλοντικά λύση η ισομήκης μείωση κατά 300 μέτρα του διαδρόμου προσαπογειώσεων, τόσο από το βόρειο όσο και από το νότιο άκρο του. Η υπόψη Συμπληρωματική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων τέθηκε υπόψη της ΕΥΠΕ/Υ.ΠΕ.Κ.Α., η οποία και έκρινε ότι δεν διαφοροποιούνται οι ισχύοντες περιβαλλοντικοί όροι.

Ζητήθηκε από τους συμβούλους του ΤΑΙΠΕΔ, οι οποίοι υπολογίζουν την περίοδο αυτή την αεροπορική ζήτηση σε όλα τα περιφερειακά αεροδρόμια, περιλαμβανομένου και του αεροδρομίου του Ηρακλείου, να υπολογίσουν το ποσοστό μείωσης της ζήτησης του αεροδρομίου του Καστελλίου σε περίπτωση που ο διάδρομος μειωθεί από 3.800 σε 3.200μέτρα.

Συμπληρωματικά και για περαιτέρω μείωση του κόστους του Αεροδρομίου, θα μπορούσε να καταργηθεί η υποχρέωση ο τροχόδρομος να χρησιμοποιείται και ως διάδρομος στις περιόδους συντήρησης. Η λειτουργία αυτή μπορεί να παρασχεθεί από το γεινιάζον Στρατιωτικό Αεροδρόμιο. Στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να μειωθεί και ο αριθμός των συνδετήριων τροχοδρόμων.

Για τη βελτίωση της χρηματοδοσιμότητας του έργου προτείνεται επίσης η κατάργηση της μελλοντικής δυνατότητας να εξυπηρετεί το Αεροδρόμιο αεροσκάφη κατηγορίας F κατά ICAO, που απαιτούσε ο προηγούμενος διαγωνισμός. Επισημαίνεται ότι στη πρώτη φάση το αεροδρόμιο έχει προδιαγραφεί να σχεδιαστεί, ώστε να εξυπηρετεί αεροπλάνα κατηγορίας E κατά ICAO (ICAO Code E aircraft).

Θα μπορούσαν επίσης να προσαρμοστούν κατάλληλα και άλλα δευτερεύοντα τεχνικά χαρακτηριστικά του αεροδρομίου.

Η ενσωμάτωση των ανωτέρω προτάσεων στα τεύχη του διαγωνισμού δεν απαιτεί σημαντικό χρόνο. Το Αεροδρόμιο θα μπορούσε να δημοπρατηθεί αμέσως μετά τη διαμόρφωση της Εθνικής Πολιτικής Αεροδρομίων, δηλαδή τον Ιούνιο του 2012, οπότε θα έχει ξεκαθαρίσει το τοπίο σχετικά με τα ανταγωνιστικά Αεροδρόμια και την πολιτική τιμολόγησης.

3. Ενιαία Παραχώρηση Αεροδρομίων Κρήτης

Λαμβανομένης υπόψη της διαδικασίας έναρξης ιδιωτικοποίησης των περιφερειακών αεροδρομίων καθ' ομάδας και με βάση προτάσεις των υποψηφίων (διαγωνιζομένων), προτείνεται να εξεταστεί από τους συμβούλους του ΤΑΙΠΕΔ μεταξύ των εναλλακτικών σεναρίων των ιδιωτικοποιήσεων και η δυνατότητα, καθώς και οι επιπτώσεις, της ένταξης του Αεροδρομίου του Καστελλίου σε ενιαία ομάδα με τα λοιπά αεροδρόμια της Κρήτης.

4. Άμεση ιδιωτικοποίηση της Λειτουργίας του Αεροδρομίου Αλικαρνασσού – Αξιοποίηση Αεροδρομίου Τυμπακίου - Μετάθεση δημοπράτησης Αεροδρομίου Καστελλίου

Η πρόταση στοχεύει στο να ξεπεραστεί η σημερινή χρηματοπιστωτική συγκυρία χωρίς ουσιαστική απώλεια χρόνου, με αξιοποίηση των υπάρχουσών υποδομών. Η εξυπηρέτηση των χρηστών θα επιτευχθεί αποτελεσματικά με μικρές βελτιώσεις

των υπάρχουσών υποδομών και συγχρόνως θα γίνει ορθολογικός σχεδιασμός των νέων έργων.

- Ανάθεση το ταχύτερο δυνατόν με διεθνή διαγωνισμό της συλλειτουργίας των Αεροδρομίων Ηρακλείου (Αλικαρνασσού) και Τυμπακίου για μια δεκαετία σε ιδιωτικό Φορέα, γνώστη της διαχείρισης των Αεροδρομίων, ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη συνολική αξιοποίηση τους.
- Άμεση αναβάθμιση της δυναμικότητας του Αεροδρομίου Ηρακλείου (Αλικαρνασσός) ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η ζήτηση αιχμής κατά τους θερινούς μήνες. Η αναβάθμιση θα είναι μικρού κόστους (της τάξης των €5 – €10 εκ.) και θα καλυφθεί από τα έσοδα του υφισταμένου Αεροδρομίου στην Αλικαρνασσό. Θα αφορά στην εξομάλυνση του χρόνου αναμονής κατά τις αιχμές με αύξηση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών και των κτιριακών εγκαταστάσεων με χρήση φουσκωτών (inflate) ή ελαφρών (χωροδικτυώματα με μεμβράνες) κατασκευών.
- Χρήση του στρατιωτικού Αεροδρομίου του Τυμπακίου κατά τους «καλοκαιρινούς» 6 μήνες αιχμής (Απρίλιο –Σεπτέμβριο) από το επόμενο καλοκαίρι, ύστερα από επεμβάσεις μικρού κόστους (της τάξης των €5 – €10 εκ.) που θα καλυφθούν από τα έσοδα του υφισταμένου Αεροδρομίου στην Αλικαρνασσό. Οι επεμβάσεις θα αφορούν στην (πιθανή) εξομάλυνση του διαδρόμου προσγειώσεων με ασφαλτοτάπητα και στην αύξηση των κτιριακών εγκαταστάσεων με χρήση φουσκωτών (inflate) ή ελαφρών (χωροδικτυώματα με μεμβράνες) κατασκευών. Επισημαίνεται ότι εντός του 2012 ολοκληρώνεται και η νέα οδός από Ηράκλειο προς Αγίους Δέκα και Τυμπάκι.
- Ολοκλήρωση των προβλεπόμενων έργων στα Αεροδρόμια Χανίων και Σητείας το ταχύτερο, με βάση τις ανάγκες που θα προκύψουν από τη Στρατηγική Αεροδρομίων που εκπονεί το ΤΑΙΠΕΔ με τους συμβούλους του και τους διατιθέμενους πόρους από το ΕΣΠΑ.
- Αξιολόγηση των επιπτώσεων ιδιωτικοποίησης των λοιπών Αεροδρομίων στο Αεροδρόμιο Ηρακλείου/Καστελλίου.
- Οριστικοποίηση του σχεδιασμού του Αεροδρομίου Καστελλίου.
- Προκήρυξη διαγωνισμού για το Νέο Διεθνές Αεροδρόμιο Καστελλίου σε πέντε έτη.
- Δέσμευση των εσόδων του υφισταμένου Αεροδρομίου στην Αλικαρνασσό για την υλοποίηση του νέου Αεροδρομίου (περί τα €20εκ. ετησίως).
- Συνέχιση της διαδικασίας απαλλοτριώσεων (εκπόνηση κτηματολογίου, έκδοση ΚΥΑ κλπ) και τμηματική πληρωμή τους από τα έσοδα του υφισταμένου Αεροδρομίου στην Αλικαρνασσό (περί τα €80εκ.) εντός της επομένης επταετίας.
- Κατασκευή των οδικών προσβάσεων του Αεροδρομίου Καστελλίου και πληρωμή τους από τα έσοδα του υφισταμένου Αεροδρομίου στην

Αλικαρνασσό (περί τα €50εκ.) εντός της επομένης επταετίας. Οι προσβάσεις διευκολύνουν τη σύνδεση ΒΟΑΚ και ΝΟΑΚ.

- Εκπόνηση του ΣΧΟΑΑΠ για την ευρύτερη περιοχή της Μινώας Πεδιάδας και επίλυση των τοπικών προβλημάτων εντός της επομένης πενταετίας.
- Εκπόνηση Ρυθμιστικού Σχεδίου για την περιοχή του σημερινού Αεροδρομίου στην Αλικαρνασσό και θεσμοθέτησή του εντός της επομένης πενταετίας. Επισημαίνεται ότι η αξιοποίηση του χώρου αυτού (60% πράσινο και 40% πολεοδόμηση με ξενοδοχεία κλπ) μπορεί να φέρει έσοδα στο Δημόσιο μέχρι και €1.200εκ. με βάση εκτίμηση του ΣΟΕ (ανάλογα με τον τρόπο αξιοποίησης που θα αποφασιστεί). Με το ποσό αυτό θα μπορέσουν να χρηματοδοτηθούν οι ανάγκες του νέου Αεροδρομίου του Καστελλίου, στο μέτρο που αυτές θα αφορούν το Δημόσιο, καθώς και μέρος των αναγκών του ΒΟΑΚ.

5. Άμεση δημοπράτηση Αεροδρομίου Καστελλίου – Μετάθεση κατασκευής του -Αξιοποίηση Αεροδρομίων Αλικαρνασσού και Τυμπακίου

Εφόσον κριθεί απαραίτητο να δημοπρατηθεί άμεσα το έργο, είναι δυνατόν να αναζητηθεί από το Δημόσιο επενδυτής ο οποίος θα αναλάβει:

- Σε πρώτη φάση:
  - Την άμεση αναβάθμιση της δυναμικότητας του Αεροδρομίου Αλικαρνασσού ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα η ζήτηση αιχμής κατά τους θερινούς μήνες, ως ανωτέρω.
  - Την άμεση χρήση του στρατιωτικού Αεροδρομίου του Τυμπακίου κατά τους «καλοκαιρινούς» 6 μήνες αιχμής (Απρίλιο –Σεπτέμβριο), από το επόμενο καλοκαίρι, ως ανωτέρω.
- Σε δεύτερη φάση (π.χ. μετά από μια τριετία) την υλοποίηση του νέου Αεροδρομίου του Καστελλίου, με αναζήτηση της απαιτούμενης χρηματοδότησης. Στο μεταξύ ο Παραχωρησιούχος – Επενδυτής θα έχει δεσμευτεί για όλα τα επιμέρους στοιχεία κόστους της παραχώρησης, περιλαμβανομένου και του δείκτη αναθεώρησης κόστους, πλην του κόστους χρηματοδότησης. Για την ανεύρεση χρηματοδότησης ο Παραχωρησιούχος, θα προκηρύξει εκδήλωση ενδιαφέροντος μεταξύ των χρηματοπιστωτικών Οργανισμών, όταν θα αποφασιστεί η κατασκευή του έργου, για να επιλέξει την πλέον συμφέρουσα προσφορά χρηματοδότησης.
- Σε κάθε περίπτωση το Δημόσιο θα διατηρεί την ευχέρεια να ακυρώσει την κατασκευή του νέου έργου στην περίπτωση που οι όροι χρηματοδότησης δεν κριθούν συμφέροντες.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή χρηματοδότησης εκ των υστέρων από τον Παραχωρησιούχο, προτείνεται πλέον και από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παραχώρησης (EPEC), στον οποίο συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα

5. Απαιτούμενες αποφάσεις

Μετά την καταρχήν έγκριση του Υπουργού μιας εκ των προτάσεων απαιτείται:

- Εφόσον προκριθεί η άμεση επαναδημοπράτηση του Αεροδρομίου Καστελλίου με ανάπτυξη σε φάσεις, η διόρθωση των τευχών και η επαναδημοπράτηση της Σύμβασης Παραχώρησης μετά τον Ιούνιο 2012.
- Εφόσον προκριθεί μία από τις εναλλακτικές προτάσεις, η ταχεία διερεύνηση των τεχνικών θεμάτων που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης και των στοιχείων κόστους, ώστε να συνταχθεί πληρέστερη εισήγηση προς τον Υπουργό.

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2012

Ο Γενικός Γραμματέας Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων

Στέργιος Λαμπρόπουλος